

ТЕМИТЕ В МЕДИИТЕ

05-07.10.2024 г.

[Наши учени правят препарат срещу стареене](#)

- Труд

ПРОУЧВАНИЯТА СЕ ИЗВЪРШВАТ ВЪРХУ ПРОТОТИП НА ЧОВЕШКА КОЖА

Продукт срещу стареене на основата на специфичен вид български мед разработват Български учени от Център по растителна системна биология и биотехнология (ЦРСББ) и БАН. Изследваните молекули на този природен продукт доказано удължават живота с над 30% на моделните организми, които учените използват в лабораторни условия, поради високото сходство на техния геном с този на човека (нематоди от вида *C.elegans*). Разработката е в напреднал стадий и съвсем скоро предстои стартиране на процедура за нейното патентоване. Изследователите успяха да създадат продукт, който не съдържа захари и може да бъде приеман от хора, страдащи от диабет тип 2 и други метаболитни нарушения.

За да се избегне проучване с кератиноцити (това са клетките, които формират защитната бариера на кожата) от донори, екипът учени от ЦРСББ, съвместно с лаборатория по Метаболомика при БАН са разработили „обезсмъртени“ кератиноцити - т. е. клетки от човешка кожа, които могат да бъдат отглеждани в лабораторни условия постоянно, под формата на прототип на човешка кожа. Всички изследвания по създаването на козметични продукти с антистареещ ефект и фотопротективна активност се провеждат върху създадения модел на човешки епидермис и не включват използването на лабораторни животни.

[Български учени създадоха прототип на човешка кожа за проучвания в областта на медицината и фармацията](#)

- obekti.bg

Медицина

Изследователи от отдел “Растителна клетъчна биотехнология” към Център по растителна системна биология и биотехнология (ЦРСББ) съвместно с лаборатория по Метаболомика при Българска академия на науките (БАН) разработиха иновативен за България 3D модел на човешки епидермис, с цел проучвания в областта на медицината и фармацевтичната индустрия. Това съобщиха от пресцентъра на Центъра по растителна системна биология и биотехнология (ЦРСББ).

Разработката включва прилагането на специализирани техники за възпроизвеждане на сложната физиологична структура и защитна функция на човешкия епидермис. Експерименталният епидермален прототип пресъздава най-външния слой на човешката кожа, която е най-големият орган в човешкото тяло.

Моделът дава възможност на изследователите да провеждат високотехнологични клинични проучвания за тестване на биологичните ефекти и пропускливостта на лекарства и козметични формулировки, като минимизират използването на животни в научните експерименти. В момента върху разработения модел учените в ЦРСББ и БАН извършват изследвания, свързани с фотостареенето на кожата, причинено от UVA и UVB лъчите и постигането на слънцезащитна превенция с натурални продукти.

“Световният пазар на фотопротективни продукти възлиза на близо 10 милиарда евро на година. Голяма част от тях са базирани на основната съставка титанов диоксид, който в бъдеще ще бъде ограничен за употреба върху човешката кожа. Затова световна тенденция в момента е търсенето на природни алтернативи за създаване на фотозащитни продукти с цел предпазване на кожата от стареене”, отбелязва проф. д-р Милен Георгиев, ръководител на научната разработка и на отдел “Растителна клетъчна биотехнология” в ЦРСББ.

Изследователите в ЦРСББ и БАН прилагат иновативния епидермален модел в проучванията си и демонстрират условия на стареене на кожата, използвайки уникална за България UV камера, която възпроизвежда целия спектър от UV лъчи, посочват от ЦРСББ. Това им позволява да изследват изолирани от лечебни растения растителни вещества върху новосъздадения прототип и да проучват тяхното влияние върху процеса на фотостареене.

Вече има идентифицирани няколко природни вещества от ендемични за България растения - като Родопския силивряк, които проявяват високи фотозащитни свойства и имат значителен потенциал за предпазване от UV индуцирано стареене на кожата. Предстои тези открития да бъдат патентовани за производство на органични слънцезащитни продукти с антистареещ ефект, допълват от екипа на ЦРСББ.

[Вицепрезидентът откри изложба "Древните съкровища на България" във Франция](#)

- focus-news.net

Изложбата "Древните съкровища на България" откри вицепрезидентът Илиана Йотова в селището на Франкофонията в Париж, създадено в рамките на XIX Среца на върха на Международната организация на Франкофонията. Експозицията е подготвена от екип на Института по балканистика и Центъра по тракология към

Българската академия на науките в рамките на Националната научна програма "Развитие и популяризиране на българистиката в чужбина" на Министерство на образованието и науката. Представянето на изложбата, което предизвика голям посетителски интерес, беше съпроводено с изпълнения на вокално трио "Оренда", които съчетават българския фолклор с модерно звучене на френски език, съобщиха от прессекретариата на президента. "Пластовете история, древни цивилизации са оставили по българските земи своя отпечатък чрез културата си, изкуството, философията за живота – този разказ за България трябва да знаят повече хора по света. Да знаят, че българският народ и българската държава с над 13-вековна традиция са родени от просветата и културата, да познават богатата българска култура, традиции и духовност, с които се гордеем. И днес продължаваме да пишем своята история като достоен народ с достойна и активна държава на европейската и световната карта", изтъкна в приветствието си вицепрезидентът. Тя подчерта, че през 2025 г. България ще бъде домакин на 47-ата сесия на Комитета за културно наследство на ЮНЕСКО, като определи това като огромно признание и шанс за нашата страна да отстоява своето достойно място на европейската и световната карта на културно-историческото наследство. Илияна Йотова посети павилиона, който представя България. Вицепрезидентът благодари за работата по негова реализация на Министерството на външните работи, на Министерството на културата, на Сдружението на общините. "България е равноправна част от цветния пъзел на страните, които членуват в Международната организация на Франкофонията. Послание за мирен и спокоен свят, в който хората искат да се познават и да градят връзки помежду си, изпраща това културно пространство. Културата и духовността са най-прекият път на опознаване, единственият път, който не е миниран от омраза и разделение", посочи вицепрезидентът. На българския павилион чрез виртуална разходка посетителите имат възможността да се запознаят с подводното културно наследство на България, както и с мозаечното изкуство на Епископската базилика в Пловдив. Представени са българските етерични масла като пример за успешна и устойчива индустрия от Розовата долина. Чрез мултимедийни материали посетителите могат да се запознаят и с културно-историческото наследство на редица български общини.

[Акад. Васил Николов: Музей на солта ще възроди Провадия](#)

- standartnews.com

На 22 септември деца рисуваха, моделираха от глина, изработваха реплики на праисторически предмети

Само за 7 часа Солницата беше посетена от 1800 души, казва в специално интервю за вестник СТАНДАРТ ръководителят на разкопките в града акад. Васил Николов

- Акад. Николов, има идея Провадия-Солницата да стане част от списъка за световното културно наследство на ЮНЕСКО. Взети ли са конкретни мерки и какво трябва да се направи?

- Още преди 10 години имаше такава идея, но за съжаление, тогава тя не се осъществи. Документацията трябваше да бъде попълнена от община Провадия, те не си свършиха работата и нещата приключиха.

Сега очакваме предложение от Комисията за индикативната листа за паметници на ЮНЕСКО. Ще ни е необходима и подкрепата на медия "Стандарт", както и на всички, които застават зад идеята това да се случи.

- Тази година открихте яма с обредни съдове. Какво е значението им?

- Обредът е извършен във времето, когато е било ясно, че селището ще бъде напуснато. Защото се е променил климатът и е станало невъзможно обитаването тук. Поради изчезващите солени извори хората са били принудени да се заемат с друг поминък. Те стават полуномади и настъпва кардинална промяна в стопанската структура на обществото. Досега не съм попадал на подобна яма. В нея са депонирани предмети, които са изпълнявали и обредни функции. От наша гледна точка някои от тях са с по-специална функция. Най-отгоре бяха намерени две дълбоки купи, обърнати с дъното нагоре. В дъното на едната е направена дупка - нещо, което е свързано с погребалната обредност. Дупката в дъното на обърнат съд по някакъв начин материализира идеята за напускане на душата. Открихме и една по-малка тънкостенна купичка. Това, което най-много ни впечатли, е зооморфен керамичен съд с формата на легнал бик. Той е най-прецизно изработен с много богата украса по тялото от червени ленти, фланкирани с бели врязани линии и много интересна орнаментация. Краката са счупени, но това не е пречело да изпълняват ролята си, тъй като принципът "частта замества цялото" е характерен за праисторическото мислене. Шията е нагоре извита, няма глава. Открихме и още един съд - антропоморфно гърне, на което дръжките представляват ръце, излизащи от рамото и подкрепящи главата. Моделирано е и лицето. Ямата датира около 4400 г. пр. Хр.

- Приключиха изследванията на костите на скитски войн, чийто гроб беше открит миналата година, и в него беше намерен уникален скиптър. Какви са заключенията?

- Става дума за гроб на скитски военачалник с нисък ранг. Според намерения скиптър, той е водел конна родова дружина. Въпреки, че е бил на около 25 години, има деформация на долните крайници. Те са слабо извити навътре, така както се

деформират краката на един кавалерист. Бяха намерени ребра и част от единия крак от явно пожертвания негов кон. Това допълни картината от миналата година.

- Открихте надгробна могила от времето на траките. Бихте ли ни разказал повече?

- Изоставената селищна могила представлява заоблен пресечен конус с височина 9 м и диаметър при основата 105 м. Наподобявала е голяма надгробна могила и затова е била използвана като такава в началото на средната бронзова епоха, в началото на тт хил. пр. Хр. Досега бяхме открили два гроба на хора от това време и една обредна структура. Тази година намерихме още един гроб от това време - със скелет в свито положение, като до едната му ръка е била поставена керамична аскосовидна чаша с дръжка.

Чак през II век пр. Хр. върху северозападната част на изоставената селища могила тракийски аристократ си е построил резиденция. Става дума за две постройки с високи каменни основи и стени от кирпич, които се извисяват на около два метра над тях..

Едната постройка е правоъгълна, другата е Г-образна. Двете сгради затварят комплекса от запад и от север и го отварят на югоизток - към слънчевата страна. Постройките са съществували около стотина години. В средата на I век пр. Хр. е регистриран поход на гето-дакийския владетел Бурбиста, когато може би местният аристократ е бил убит, а къщата е била изгорена, има следи от пожар. Бил е погребан на място и започва натрупването на надгробна могила. Хората, които били свързани с този аристократ, неговите наследници и подчинени дълго време са трупали пръст над гроба му, което е продължило около три века. Възможно е някой от синовете на този владетел също да е бил погребан там. Това, което е важно да се знае за този тракийски владетел, е, че той може би също е произвеждал сол на това място, както праисторическите си предци. Бил е много богат, можел е да си позволи купуването на фина гръцка керамика, произведена по западните брегове на Мала Азия. Преди няколко години намерихме около 200 фрагмента от такива съдове.

За съжаление през Късната античност, през III-IV век сл. Хр. е направен дълъг изкоп в могилата - около 20 м дълъг и 6 м широк и са били разрушени части от двете къщи.

- Навръх Деня на независимостта - 22 септември Провадия-Солницата отвори врати за посетители. За пръв път се включи и майстор любител от Стара Загора, който изработваше кремъчните сечива. Успяваме ли да съхраним традициите, обичаите, древните занаяти?

- В Деня на отворените врати ние винаги организираме забавления за деца на паркинга. Тази година те рисуваха, моделираха от глина, изработваха реплики на

праисторически предмети от Солницата, търсеха древни предмети в импровизиран културен пласт.

За нас беше особено важно, че отново имахме, както и миналата година, около 1800 посетители за 7 часа, което е сложно за екипа, но ни носи удовлетворение.

- След повече от 10 години битка за Музея на солта в Провадия има ли развитие?

- Нищо не се случва на този етап. Само обещания. Миналата година направихме изложба в Европейския парламент, след което я показахме в Националния археологически музей на БАН - София и по покана на същия музей на 11 юни тази година беше открита изложбата "Повелите на солта". В нея сме показали всичко най-важно от движимите археологически ценности с модерни средства. Ще бъде отворена до 27 октомври. В момента подготвяме проект, който е свързан с възможността да можем да я подредим после в Историческия музей в Провадия, макар че той се помещава в една тясна къща.

- Споделитехте, че сте сбъднал една мечта, проучвайки Солницата. За какво си мечтаете днес?

- Да напреднем по-бързо с проучването на паметника, с консервацията и реставрацията му и със социализацията му. Това е най-атрактивният праисторически паметник в Европа. Той стана много популярен и сред чужди специалисти. В петък имахме посещение на участниците от един научен симпозиум, проведен във Варна - останаха до тъмно на обекта. След това някои колеги се обадиха да изразят възхищение и благодарност. Съжалявам, че значението на паметника не се осъзнава и не се прави Музей на солта, който ще бъде единствен в Европа. Той ще доведе много хора в региона, ще бъде основание за един интересен туристически маршрут, това ще съживи града, чието население намалява.

- Безспорно един от символите на Бранд България е Провадия-Солницата. Какво трябва да направим, за да привлечем туристи?

- От 15 години предлагам туристически маршрут - за почиващи по Северното Черноморие, които да бъдат заведени във Варненския археологически музей, където са изложени находки от златния Варненския некропол, богатствата в който са резултат на търговията на дълги разстояния със солта от Провадия. На базата на търговията целият регион е получил културен и туристически просперитет през петото хилядолетие пр. Хр. След посещението на музея да бъдат доведени на Солницата, да се насладят на този уникален за Европа паметник и след това да отидат в несъществуващия все още Музей на солта. Всичко това може да бъде важен елемент от Бранд България.

Невероятна комета приближава Земята на тази дата

- standartnews.com

Тя ще мине и през България

Ярка комета приближава Земята и ще може да се наблюдава от територията на България. Това съобщи физикът от Института по астрономия с НАО при БАН Пенчо Маркишки, цитиран от БТА.

Става въпрос за кометата C/2023 A3 (Tsuchinshan-ATLAS), която бе открита в началото на 2023 г. и предизвика голям интерес сред астрономите заради прогнозите, че ще се наблюдава с висока яркост към края на лятото и през есента на 2024 г.

Кометата премина през перихелия си на 27 септември, на разстояние 58,4 млн. километра от Слънцето. Сега тя се приближава към Земята и ще бъде най-близо до нас на 12 октомври, на разстояние 70,61 млн. километра.

По думите на физика Печено Маркишки тогава се очаква яркостта ѝ да бъде доста висока – около 0,2 видима звездна величина. От 12 октомври C/2023 A3 ще започне да се наблюдава съвсем ниско над западния хоризонт и за кратко, веднага след свечеряване, около 20:00 ч. за района на София. Тогава тя ще бъде в съзвездието Дева, уточни физикът.

„Ще можем да използваме ярката планета Венера като ориентир – във вечерите след 12 октомври кометата ще се намира на около 25 градуса вдясно и малко по-високо от Венера”, каза Маркишки.

Съветът му към любителите за успешно наблюдение на C/2023 A3 на 12 октомври вечерта е да подберат място с нисък западен хоризонт.

„Ако наблюдателят има достъп до тъмно място с нисък хоризонт извън града, той може да опита да види кометата още на 11 октомври вечерта. И обратно – ако нямате достъп до подходящо място, може да проведете наблюдения на 13 или 14 октомври, когато кометата ще бъде по-високо в небето след свечеряване”, отбеляза физикът.

На всяка следваща вечер ще можем да наблюдаваме кометата на фона на по-тъмно небе и по-високо над западния хоризонт, но с времето нейната яркост ще спада”, посочи Маркишки.

Той допълни, че на 12 октомври вечерта Луната ще бъде във фаза два дни след първа четвърт и ще се намира над хоризонта в посока югоизток-юг.

Антична сграда от I в. изникна при разкопки в Лом

- 24chasa.bg

Археолози от БАН и от Историческия музей в Лом започнаха разкопки в квартал „Калето“ в крайдунавския град, основна цел на които е разкриване на антична сграда от първи век след Христа, която се намира на дълбочина около седем метра, съобщи за БТА ръководителят на разкопките главен асистент Владислав Живков от БАН.

Той уточни, че в квартал „Калето“ в Лом са правени разкопки от 1986 до 1990 година, след това през 2015 година и от 2018 година досега всяка година. Сегашните разкопки се правят по спечелен проект от Историческия музей в Лом пред Министерството на културата, което е отпуснало средствата за реализирането им. Въпросната сграда се проучва от 2019 година, като разкриването ѝ е трудно заради голямата дълбочина. Предполага се, че тя е построена през втората половина на първи век, ползвана за казарма за войници на римската империя и за конюшня. През втори и трети век на това място е имало процъфтяващо римско селище, пристанище на римската империя, на което е имало митница. В края на трети век селището е било разрушено при варварските нашествия, след което отново е възстановено. На същото място на брега на река Дунав е имало селище по времето и на Първото българско царство, при византийско владичество и след това при Второто българско царство. Османската империя е обособила на същото място турската махала на Лом. Така са се натрупали няколко пласта, уточни гл. ас. Владислав Живков.

При разкопките през есента на миналата година бяха намерени около 400 находки, сред които добре запазен античен каменен кръст.

При обход и издирвания, направени по спечелен от историческия музей в града проект с европейско финансиране, на различни места в община Лом през миналата година са открити 65 нови археологически обекта, съобщи още ръководителят на проучванията.

От Община Лом казаха за БТА, че в Концепцията за интегрирани териториални инвестиции на територията на общините Лом, Димово и Оряхово е включен проектът на Община Лом „Повишаване на туристическата атрактивност на

Северозападна България чрез проучване, разкриване, съхранение и популяризиране на Алмус - ранно и късноримски кастел” на стойност 6 600 000 лева. Общината очаква този проект да бъде финансиран заедно с два други проекта за популяризиране на културно-историческото наследство в другите две партньорски общини от Програмата за развитие на регионите 2021-2027 година.

[Водолази: Черноморска мида възстановява популацията си край Созопол](#)

- [24chasa.bg](#)

Морските биолози не са въодушевени. За тях възраждането на мидените популации са локални и временни Снимка: БНТ

Възстановяване на популациите от черноморски миди се забелязва по крайбрежието на Созопол. Това отбелязват повечето водолази там, предаде БНТ.

За тях тази тенденция е силно положителна, след като дълги години са свикнали да виждат мидена пустиня, заради нашествието на инвазивните рапани. Какъв симптом е това и има ли надежда за черноморската мида?

Промяната е съвсем отчетлива. Камъните са обрасли с миди. Не че рапаните са изчезнали. Но нещо е станало и мидите са там. Навсякъде около острова "Свети Иван" срещу Созопол.

"Дали от по-чистите морета, които имаме, дали от действието на пречиствателните станции, или от интензивното събиране на рапаните – наблюдаваме, че всичко се възвърна, мидите, живота, и попчета, и лихмуси и дънни рибки, които се въртят около тези мидени струпвания", коментира водолазният инструктор Найден Недев.

Мидите не са успели все още да си изградят еволюционни механизми срещу новопристигналия с корабите хищник. А рапаните в нашите води, без естествен враг се размножават на воля като оставят след себе си мидена пустиня.

"Имаше години, в които цялото дъно беше осяяно само с черупки от миди", добави водолазът.

Но морските биолози не са толкова въодушевени. За тях възраждането на мидените популации са локални и временни.

"Ами като цяло възстановяване и контрол на популацията на инвазивни видове в моретата е практически невъзможен с човешки дейности. През лятото, когато е топло и рапаните са много активни, те масово се концентрират там, където има черна мида. И могат за един сезон да унищожат всички миди в даден район, както в

Созопол през 2019", обясни д-р Димитър Беров от Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН.

След като са опустошили всичко наоколо, сега са минали на следващата мидена популация и тези тук могат да си поемат дъх. Но ще е за кратко. И рапанджиите, май, няма да помогнат много.

"Поради изкупуването на рапани за азиатските пазари тук се организират групи, които почнаха да работят и да вадят рапани и така си вадят доход хората", добави Найден Недев.

"Проблемът със събирането на рапани е, че рапанджиите не събират малките рапанчета, а пък те също са много масови и се развиват много бързо", добави д-р Димитър Беров.

И така, на юг от Ахтопол, където и водата е по-топла, черната мида покрай брега от десетилетия почти липсва. Но не е изчезнала съвсем. Просто се е преместила на дълбокото.

"Под 40-50 метра в шелфа, където въздействието на рапаните е по-малко, тъй като водата е по-студена по-дълъг период от годината и почти там няма въздействие от рапаните. И тези миди, всъщност, захранват крайбрежието с ларви, които могат да колонизират голите скали", добави д-р Беров.

И опазването на тези дълбоководни популации може да даде някакво предимство на мидите в неравната им битка с рапаните. Стига да има кой да контролира зловредното тралене.

[Акад. Иван Гранитски: Бранд България ни вади от блатото](#)

- standartnews.com

Младите творци да са с любов към старината, съветва писателят

Бранд България е каузата, която днес обединява българите. Тя ни вади от блатото. Това заяви новоизбраният от БАН академик Иван Гранитски. Писателят и собственик на издателство "Захарий Стоянов" бе гост в подкаста на "Стандарт" "Чудесата на България".

Издателят и главен редактор на медията Славка Бозукова разговаря ексклузивно с акад. Гранитски за ролята и мястото на България в ЮНЕСКО. Догодина страната ни ще е домакин на историческо събитие - 47-ата сесия на Комитета за световно наследство на ЮНЕСКО. Това не се е случвало от 40 години, когато в София се

проведе Генералната асамблея на световната организация. За жалост, оттогава до днес няма нов български обект от материалното наследство, който да е минал под егидата на ЮНЕСКО.

"Любов към старината не само заради консервативни, сантиментални представи, а заради това да познаят себе си", е посланието на акад. Иван Гранитски към младите творци. Той подчерта, че познаването на собствената история и душевност ще направи бъдещите хора на изкуството свободни и щастливи.

Акад. Гранитски бе категоричен, че в слогана, с който страната ни ще се представи пред участниците на 47-ата сесия на ЮНЕСКО, трябва да има думата „Памет“.

„Паметта за нашата история, независимо дали е свързана с траките или с неолита, или с прабългарите и славяните, или с римската, с византийската наша история. Ние сме носители и преносители на посланията на поне седем велики цивилизации, от които разбира се траките изпъкват най-много“, допълни писателят.

Според него ролята на БАН в представянето ни пред ЮНЕСКО ще бъде все по-важна и значима. И още: „Акад. Людмил Стайков! Това е гениален наш режисьор. Преработеният негов филм за Аспарух трябва да излезе на широк екран. Чиновници пречат това да се случи“.

Епизод 25 от подкаста „Чудесата на България“, излъчен на 4 октомври, 2024 г., може да бъде гледан в секция "Подкаст" на агенция "Стандарт" (www.standartnews.com), както и в You Tube канала на "Стандарт" (www.youtube.com/@Standart-News), където са всички епизоди на "Чудесата на България".

С тържествена церемония беше отбелязана 100-годишнината от рождението на проф. д-р Иван Митев

- medicalnews.bg

С тържествена церемония беше отбелязана 100-годишнината от рождението на проф. д-р Иван Митев, откривателя на 6-тия сърдечен тон, който е патрон на СБАЛ по детски болести и на филиала на МУ-София в гр. Враца, информираха от МУ-София.

Честването бе организирано от д-р Благомир Здравков, директор на СБАЛ по детски болести, съвместно с наследниците на професора – акад. Ваньо Митев и проф. Полина Митева-Шумналиева.

Водещ на събитието беше д-р Здравков, а приветствия поднесоха министърът на здравеопазването д-р Галя Кондева и ректорът на Медицински университет-София проф. Бойчо Ланджов, дм. Проф. Митова-Шумналиева прочете поздравителен адрес

от името на проф. д-р Иван Литвиненко, дм, председател на Българската педиатрична асоциация.

Акад. Ваньо Митев направи презентация, в която представи житейския път на проф. Митев.

„За всички нас, които сме приели медицината за свое призвание, е голяма гордост да бъдем сънародници на този бележит учен и изключителен човек“, заяви здравният министър д-р Галя Кондева. Тя пожела на всички присъстващи учени и лекари, вдъхновени от обществено значимия успех на проф. Иван Митев, да направят своите открития в професионалната си област.

“Наследството, което ни остави световно признатият учен и блестящ лекар проф. Митев, е от огромно значение и вдъхновява поколения изследователи след него“, каза ректорът на МУ-София, проф. Ланджов.

По време на церемонията бяха връчени две награди на името на проф. Иван Митев. На проф. д-р Иван Литвиненко, дм, началник на Клиниката по детска неврология към болницата, бе присъдена награда за цялостен принос в развитието на педиатрията. Призът за млад специалист, развиващ съвременните методи на диагностика бе връчен на д-р Катя Темелкова лично от акад. Ваньо Митев.

В същото време, във филиала на МУ-София в гр. Враца, който носи името на проф. Иван Митев, годишнината от рождението му, беше отбелязана с кратко тържество, водено от директора на филиала проф. Павлинка Добрилова. Преподаватели и студенти отдадоха почит на своя патрон с едноминутно мълчание и с полагане на венци пред паметника му.

[Земетресение разлюля в района на Серес](#)

- struma.com

Сеизмична активност събуди пограничните райони между България и Гърция
Сеизмична активност събуди пограничните райони между България и Гърция
Според данните, предоставени от Националния институт по геофизика, геодезия и география към Българската академия на науките (НИГГГ-БАН), земетресение е регистрирано в 06:23 часа тази сутрин. Епицентърът на труса е локализиран на около 15 километра от град Серес, Гърция, в непосредствена близост до българо-гръцката граница.

Сеизмолозите от НИГГГ-БАН определиха магнитуда на земетресението като 3.0 по скалата на Рихтер. Въпреки че този магнитуд се счита за относително слаб, трусът е бил достатъчно осезаем, за да бъде регистриран от сеизмичните станции и усетен от част от местното население.

Интересен факт е дълбочината на земетресението, която според експертите е била 15 километра под земната повърхност. Тази дълбочина се счита за плитка, което обяснява защо трусът е бил усетен въпреки сравнително ниския си магнитуд.

Към момента на публикуване на тази информация, няма постъпили данни за нанесени материални щети или пострадали хора в резултат на земетресението.

[Изложба „Петър Берон. 200 години от издаването на Рибен буквар“ ще бъде открита в Културния ни институт в Рим](#)

- Source: bta.bg/bg/news/bulgaria/national-news, Online

Снимка: Български културен институт в Рим

Изложбата „Петър Берон. 200 години от издаването на Рибен буквар“ ще бъде открита на 5 октомври 2024 година в Българския културен институт в Рим (via “Madonna di Campiglio” 6, Roma). Събитието е с начален час 19:00 часа местно време, информира в своята Фейсбук страницата Културният ни институт в италианската столица.

Откриването на експозицията в Рим е включено в програмата за отбелязване на 155 години от създаването на Българската академия на науките (БАН).

Представянето на изложбата на Централната библиотека на БАН ще осъществи д-р Силвия Найденова.

В рамките на събитието ще има и конференция, на която проф. Кирил Топалов ще говори на тема „Великият енциклопедист Петър Берон и неговият „Рибен буквар“, а доц. Елка Трайкова за „Мисията на Българската академия на науките – 155 г. опазване и популяризиране на българския език, култура и книжовност у дома и по света. Забравените научни открития на д-р Петър Берон“.

Изложбата, посветена на 200 години от издаването на „Рибния буквар“, беше показана първо на 20 май 2024 година в Галерия на открито „Градска градина“ пред Народния театър „Иван Вазов“ в София.

Експозицията е подготвена от Централната библиотека на Българската академия на науките и представя първото издание на „Буквар с различни поучения“ от 1824 г.,

станал известен със заглавието „Рибен буквар“, както и неговите издания от 1847 г. и 1850 г., които се съхраняват в библиотеката.

На четиринадесет табла са изложени Предисловието и отделните раздели на Буквара, най-ранните отзиви за него, а също и предшествениците и следовниците на тази уникална за българското учебно дело книга. В експозицията е включена информация за Петър Берон като учен, просветен деец и дарител, съобщиха по-рано от пресцентъра на БАН.

Представително място е отделено и на останалите четири издания отпреди Освобождението, любезно предоставени от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, както и архивни документи от Научния архив на БАН, отбеляза научната институция.